

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa A. W., M. C. i Z. C.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej od powoda A. W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł oraz od powodów M. C. i Z. C. kwoty po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 czerwca 2017 r. powodowie A. W., M. C. i Z. C. oparli wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że nie może stanowić podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawione przez skarżących zagadnienie dotyczące zakresu kognicji sądu drugiej instancji w zakresie czynienia odmiennych ustaleń faktycznych niż zawarte w orzeczeniu zaskarżonym apelacją. Wskazać należy, że podnoszony przez skarżących problem prawny nie został w żaden sposób powiązany w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w wyroku z dnia 21 czerwca 2017 r. Ponadto twierdzenie powodów, iż Sąd Apelacyjny *ex officio* dokonał modyfikacji stanu faktycznego sprawy względem ustalonego przez Sąd pierwszej instancji abstrahuje od wyrażonego w tym względzie stanowiska Sądu Apelacyjnego, które zostało zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2017 r. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy i przyjął je za własne, tym samym czyniąc je podstawą dla dokonanych rozważań prawnych (s. 14 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 czerwca 2017 r.). Poza tym podnoszona w skardze kasacyjnej kwestia była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w tym w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Zastrzeżenia w zakresie prawidłowości konstrukcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy również podnieść w odniesieniu do drugiego z przedstawionych zagadnień prawnych, tj. sygnalizowanego przez skarżących problemu dotyczącego sposobu kwotowego określenia dochodzonego przez współuczestników roszczenia procesowego w postępowaniu pojednawczym. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na tę kwestię prawną ograniczone jest wyłącznie do ogólnego wyartykułowania zagadnienia prawnego bez przeprowadzenia jakichkolwiek wywodów prawnych pozwalających na przypisanie mu cechy istotności z perspektywy zapewnienia prawidłowości rozpoznania przedmiotowej sprawy oraz kształtowania przyszłego orzecznictwa sądowego.

Niewłaściwe pod względem konstrukcyjnym jest również powołanie się przez skarżących na wstępowanie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga bowiem wykazania przez skarżącego, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić oraz - co równie istotne - uzasadnić w skardze kasacyjnej, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07 nie publ., z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ., z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 nie publ., z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ. oraz z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, nie publ.). Tych wymogów nie spełnili skarżący, ograniczając się jedynie do ogólnego stwierdzenia, że występuje kolizja merytoryczna pomiędzy zaskarżonym orzeczeniem a postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r. (V CSK 677/14).

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżących przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżących uzasadnieniu

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wyjaśnili bowiem w czym wyraża się oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Generalne stwierdzenie (s. 9 skargi kasacyjnej), że w sprawie doszło do rażącego naruszenia zakazu brania pod rozważenie przez Sąd Apelacyjny uchybień prawa procesowego, jak już wskazano powyżej, nie znajduje uzasadnienia w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjął je za własne (s. 14 uzasadnienia wyroku z dnia 21 czerwca 2017 r.), czyniąc podstawą własnej oceny przy zastosowaniu przepisów prawa materialnego. Uszczegółowienie tych ustaleń przez sąd drugiej instancji niezbędne do oceny podniesionych w apelacji zarzutów prawa materialnego nie można uznać za naruszające art. 378 § 1 k.p.c. Poza tym w razie oparcia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance jej „oczywistej zasadności” z powodu naruszenia przez sąd drugiej instancji przepisów postępowania, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno wykazywać nie tylko oczywistość naruszenia przepisów postępowania, ale również jego możliwego wpływu na wynik sprawy. Za pozbawione cechy „oczywistości” uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej należy uznać również twierdzenia skarżących dotyczące ewentualnego naruszenia art. 455 k.c. przez Sąd Apelacyjny.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważenie - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.